

tj. U. nr IX/140 z 3 i 7.07.2008 r.
zm. U. nr IV/126 z 5.03.2009 r.
zm. U nr VI/87 z 20.05.2010 r.
zm. U nr VII/105 z 24.06.2010 r.
zm. U nr III/26 z 17.02.2011 r.
zm. U nr V/73 z 5.04.2011 r.
zm. U nr IX/180 z 30.06.2011 r.
zm. U nr XVI/294 z 15.12.2011 r.
zm. U nr V/93 z 15.05.2012 r.
zm. U nr VI/168 z 05.06.2013 r.
zm. U nr VII/182 z 20.06.2013r.
zm. U.nr VIII/221 z 10.07.2013 r.
zm. U.nr V/80 z 26.05.2014 r.
zm. U.nr X/169 z 12.10.2015 r.
zm. U nr IV/91 z 27.04.2016 r.
zm. U nr VII/47 z 30.08.2016 r.
zm. U nr VI/93 z 16.06.2017 r.
zm. U nr I/25 z 18.01.2018 r.
zm. U nr V/98 z 23.05.2018 r.
zm. U KdsN nr 5/2019 z 11.03.2019 r.
zm. U nr VII/101 z 12.07.2019 r.

**Uchwała nr IX/140 z dnia 3 i 7 lipca 2008 roku
Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej
w sprawie organizacji rozgrywek w piłkę nożną
(tekst jednolity)**

Na podstawie art. 34 § 1 pkt i) Statutu PZPN postanawia się, co następuje:

**PRZEPISY W SPRAWIE ORGANIZACJI ROZGRYWEK W PIŁKĘ NOŻNĄ
PRZEPISY OGÓLNE**

§ 1

1. Spotkania piłki nożnej rozgrywane są według obowiązujących Przepisów Gry, niniejszych postanowień oraz regulaminów wydanych przez PZPN, ligę zawodową i **Wojewódzkie ZPN**.
2. Każdy klub biorący udział w zawodach mistrzowskich i pucharowych obowiązany jest wystawić najlepszą drużynę będącą do jego dyspozycji w danej klasie.
3. Kluby piłkarskie będące członkami właściwego **Wojewódzkiego ZPN** oraz PZPN uczestniczące we współzawodnictwie sportowym zgodnie z art. 3 ust. 2 Ustawy o Sporcie muszą posiadać formę osób prawnych.
4. Dopuszcza się przejściowo uczestnictwo w rozgrywkach piłkarskich zespołów nie będących członkami PZPN, a posiadających inną formę organizacyjną niż określona w ust. 3. Decyzję w tym przedmiocie podejmuje właściwy związek piłki nożnej.

§ 2

1. Polski Związek Piłki Nożnej prowadzi rozgrywki piłki nożnej mężczyzn:
 - a) seniorzy: I, II liga, Puchar Polski jako rozgrywki szczebla centralnego, Superpuchar;

- b) juniorzy Centralna Liga Juniorów **U-18**;
 - c) juniorzy młodszy – Centralna Liga juniorów U-17;
 - d) trampkarze – Centralna Liga juniorów U-15;
 - e) młodzieżowe reprezentacje **Wojewódzkich ZPN**.
2. Polski Związek Piłki Nożnej może powierzyć lub zlecić prowadzenie rozgrywek, o których mowa w ust. 1 pkt b) – e) właściwym **Wojewódzkim ZPN**.
 3. **Wojewódzkie ZPN** prowadzą rozgrywki piłki nożnej mężczyzn:
 - a) **seniorzy III liga –Wojewódzkie ZPN prowadzą rozgrywki przemiennie, a od sezonu 2020/2021 rozgrywki III ligi będą prowadzone przez PZPN;**
 - b) seniorzy IV liga, klasa okręgowa, klasa A, klasa B, klasa C;
 - c) Puchar Polski na szczeblu ZPN;
 - d) juniorzy: klubowe mistrzostwa **Wojewódzkiego ZPN** wg odrębnego regulaminu.
 4. Ekstraklasa SA prowadzi rozgrywki piłki nożnej mężczyzn Ekstraklasy oraz jest upoważniona do prowadzenia rozgrywek o Puchar Ekstraklasy.
 5. Wiek zawodników w rozgrywkach młodzieżowych określają regulaminy poszczególnych rozgrywek i zawodów, zgodnie z kategoriami wiekowymi ustalonymi przez UEFA.
 6. Kluby uczestniczące w rozgrywkach mistrzowskich mogą posiadać przynajmniej jedną drużynę w klasach rozgrywek seniorów, niższej od tej, w której uczestniczy pierwszy zespół danego klubu, z uwzględnieniem postanowień, o których mowa w ust. 7. Zasada ta może być zmieniona przez Zarządy ZPN w odniesieniu do rozgrywek prowadzonych przez Związek.
 7. Stosuje się następujące zasady:
 - a) kluby Ekstraklasy mogą posiadać drużynę rezerwową do II ligi włącznie;
 - b) kluby I ligi mogą posiadać drużynę rezerwową do III ligi włącznie,
 - c) kluby II ligi mogą posiadać drużynę rezerwową do IV ligi włącznie,
 - d) kluby III ligi mogą posiadać drużynę rezerwową do ligi okręgowej włącznie, etc.
 - e) we wszystkich przypadkach spadku pierwszej drużyny klubu do klasy niższej, zespoły tego klubu muszą być automatycznie przeniesione do rozgrywek o klasę niższą, jeżeli pozostanie ich w dotychczasowej klasie rozgrywek byłoby sprzeczne z niniejszymi postanowieniami,
 - f) drużyna rezerwowa nie może występować w lidze lub klasie, w której uczestniczy w rozgrywkach I zespół klubu.
 8. Zarząd PZPN, uwzględniając stosowne przepisy licencyjne, ustala liczbę zespołów młodzieżowych dla klubów uczestniczących w rozgrywkach prowadzonych przez PZPN i **Wojewódzkie ZPN**.
 9. Wszystkie kluby uczestniczące w rozgrywkach mistrzowskich mogą mieć dowolną liczbę drużyn w rozgrywkach Pucharu Polski oraz rozgrywkach juniorów wszystkich kategorii wiekowych.

§ 2 a

1. Polski Związek Piłki Nożnej prowadzi rozgrywki piłki nożnej kobiet w następujących klasach:
 - a) Ekstraliga,
 - b) I liga,
 - c) II liga,
 - d) Puchar Polski na szczeblu centralnym,
 - e) rozgrywki młodzieżowe zgodnie z decyzją Komisji ds. Piłkarstwa Kobiecego PZPN.
2. Polski Związek Piłki Nożnej może powierzyć lub zlecić prowadzenie rozgrywek, o których mowa w ust. 1 a)-e) właściwym organom **Wojewódzkich ZPN**.

§ 2 b

1. Polski Związek Piłki Nożnej prowadzi rozgrywki futsalu w następujących klasach:
 - a) I liga,
 - b) II liga,
 - c) Halowy Puchar Polski,
 - d) rozgrywki młodzieżowe zgodnie z decyzją Komisji ds. Futsalu i Piłki Plażowej PZPN.
2. Polski Związek Piłki Nożnej może powierzyć lub zlecić prowadzenie rozgrywek, o których mowa w ust. 1 a)-d) właściwym organom **Wojewódzkich ZPN**.
3. Futsal Ekstraklasa Sp. z o.o. prowadzi rozgrywki Ekstraklasy Futsalu.

§ 2 c

1. Polski Związek Piłki Nożnej prowadzi rozgrywki piłki nożnej plażowej.
2. Polski Związek Piłki Nożnej może powierzyć lub zlecić prowadzenie rozgrywek piłki nożnej plażowej właściwym organom **Wojewódzkich ZPN**.

§ 3

1. W zawodach mistrzowskich i pucharowych mogą reprezentować klub wyłącznie piłkarze potwierdzeni do klubu i uprawnieni do gry przez organ prowadzący rozgrywki w systemie Extranet.
2. Juniorzy mogą grać w zespole seniorów po ukończeniu 16. roku życia. W szczególnie uzasadnionych przypadkach właściwy organ prowadzący rozgrywki może uprawnnić do gry w zespole seniorów zawodnika, który ukończył 15. rok życia, po spełnieniu wszystkich poniższych warunków:
 - a) Uzyskaniu przez zainteresowany klub pisemnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych;
 - b) Uzyskaniu przez zainteresowany klub pozytywnej opinii przychodni sportowo-lekarskiej lub lekarza specjalisty w dziedzinie medycyny sportowej, w zakresie udziału zawodnika w rozgrywkach seniorów;
3. Zasady występów junierek w zespołach seniorskich określają szczegółowo regulaminy poszczególnych rozgrywek.
4. **Dopuszcza się możliwość udziału dziewcząt w rozgrywkach chłopców do kategorii Orlik U-11 łącznie z zachowaniem poniższych zasad:**
 - a) **w rozgrywkach chłopców w kategorii Skrzat U-7 i Skrzat U-6 mogą uczestniczyć dziewczęta, odpowiednio z kategorii Żak U-9 i Żak U-8;**
 - b) **w rozgrywkach chłopców w kategorii Żak U-9 i Żak U-8 mogą uczestniczyć dziewczęta, odpowiednio z kategorii Orlik U-11 i Orlik U-10;**
 - c) **w rozgrywkach chłopców w kategorii Orlik U-11 i Orlik U-10 mogą uczestniczyć dziewczęta, odpowiednio z kategorii Młodzik U-13 i Młodzik U-12.**

§ 4

O ile w przepisach szczególnych nie postanowiono inaczej, Klub posiadający drużyny w kilku klasach rozgrywkowych może wystawić swoich zawodników do gry o mistrzostwo poszczególnych klas zgodnie z następującymi zasadami:

1. Jeżeli zawodnik, brał udział w spotkaniu mistrzowskim lub pucharowym w wymiarze nieprzekraczającym połowy czasu gry, może uczestniczyć w spotkaniu innej drużyny swego klubu, które rozpoczyna się do 48 godzin po zakończeniu pierwszego meczu, w pełnym wymiarze czasu gry (przepis ten nie dotyczy zawodników występujących na pozycji bramkarza);

2. Udział zawodnika w meczu, w którym zgodnie z postanowieniami regulaminu rozgrywek obowiązuje system zmian powrotnych, będzie traktowany jako udział w meczu w wymiarze nieprzekraczającym połowy czasu gry;
3. Jeżeli zawodnik brał udział w spotkaniu mistrzowskim lub pucharowym w wymiarze przekraczającym połowę czasu gry może wystąpić w kolejnym spotkaniu innej drużyny swego klubu, dopiero po upływie 48 godzin od zakończenia tego meczu (przepis ten nie dotyczy zawodników występujących na pozycji bramkarza);
4. Zawodnik traci prawo do gry w drużynach niższych klas po rozegraniu 2/3 oficjalnych spotkań mistrzowskich w danym sezonie w drużynie wyższej klasy (przepis ten nie dotyczy zawodników uczestniczących w rozgrywkach młodzieżowych);
5. Po zakończeniu rozgrywek klasy wyższej, zawodnik może uczestniczyć w rozgrywkach klasy niższej, o ile w danym sezonie rozgrywkowym wystąpił w więcej niż 50% rozegranych oficjalnych spotkań mistrzowskich w drużynie niższej klasy (przepis ten nie dotyczy zawodników uczestniczących w rozgrywkach młodzieżowych).

§ 5

1. Zawodnik uczestniczący w spotkaniach mistrzowskich lub pucharowych musi przedstawić na żądanie sędziego ważny dokument tożsamości lub inny ważny dokument z aktualną fotografią.
2. Brak okazania dokumentu, o którym mowa w ust. 1, przed rozpoczęciem meczu czyni zawodnika nieuprawnionym do gry i powoduje niedopuszczenie go do zawodów.
3. Okazanie dokumentu, o którym mowa w ust. 1 w przerwie, bądź po meczu zobowiązuje sędziego do opisanie spornej sytuacji w sprawozdaniu, a decyzje, co do ewentualnej weryfikacji spotkania, wiążące się również z brakiem jednoznacznej możliwości stwierdzenia tożsamości podejmuje właściwy organ prowadzący rozgrywki.

§ 6

1. Organy **Wojewódzkich ZPN**, właściwe do spraw gier i ewidencji, prowadzą wykazy boisk i kwalifikują ich przydatność do gier mistrzowskich poszczególnych klas.
2. Protokoły weryfikacji boisk do rozgrywek są przechowywane w dokumentacji właściwych **Wojewódzkich ZPN**. W protokołach należy uwzględnić dane techniczne obiektu, w tym dotyczące elektrycznego oświetlenia boiska.
3. Spotkania mistrzowskie i pucharowe mogą być rozgrywane wyłącznie na boiskach zweryfikowanych dla danej lub wyższej klasy, położonych w miejscu siedziby klubu określonym w jego statucie lub wskazanym w licencji udzielonej klubowi na dany sezon rozgrywkowy.
4. Klub – gospodarz spotkania ma obowiązek powiadomienia przeciwnika o terminie, miejscu i rodzaju nawierzchni boiska, na którym zostaną rozegrane zawody, zgodnie z regulaminem danych rozgrywek oraz przygotowania wskazanego boiska, zgodnie z Przepisami Gry.
5. W przypadku nieprzewidzianej i niezależnej od gospodarza przeszkody uniemożliwiającej rozegranie spotkania na wyznaczonym boisku, ma on obowiązek przenieść zawody na inne boisko odpowiadające warunkom podanym w ust. 3. Drużyna gości każdorazowo zobowiązana jest do uwzględniania możliwości rozegrania meczu na boisku innym niż wskazane w powiadomieniu o którym mowa w ust. 4.
6. W spotkaniach rozgrywanych na neutralnym boisku obowiązki gospodarza przejmuje organizator, wyznaczony przez właściwe wydziały w sprawach gier i ewidencji odpowiednio PZPN, **Wojewódzkiego ZPN** lub innego organu prowadzącego rozgrywki. Za boiska neutralne uważa się:
 - a) dla drużyn z tej samej miejscowości: boisko innego klubu w tej miejscowości (z zachowaniem przepisu ust. 2 niniejszego paragrafu), a w przypadku braku

odpowiedniego boiska – uzgodnione lub wylosowane w obecności przedstawiciela organu prowadzącego rozgrywkę – boisko jednego z zainteresowanych klubów;

- b) dla drużyn z różnych miejscowości: boisko w innej miejscowości, możliwe w równej odległości od siedzib obu zainteresowanych klubów.
- 7. Mecze piłki nożnej nie mogą odbywać się na boiskach zamkniętych na mocy decyzji organu dyscyplinarnego PZPN, właściwego Wojewódzkiego ZPN, państwowej lub samorządowej władzy administracyjnej.**
8. Przed każdym meczem sędziowie oraz obserwatorzy i delegaci mają obowiązek sprawdzenia dokumentów zezwalających na przeprowadzenie zawodów piłkarskich na danym boisku.
9. W wyjątkowych sytuacjach, wynikających z decyzji organu administracyjnego, sądowego lub związkowego, właściwy organ prowadzący rozgrywkę może podjąć decyzję o zmianie terminu zawodów piłkarskich lub uznaniu ich za nieodbyte bez przyznawania punktów.

§ 7

- I. Zawody nierozegrane lub zawody przerwane przed upływem regulaminowego czasu gry:
1. Jeżeli spotkanie nie odbędzie się lub zostanie przerwane przez sędziego przed upływem regulaminowego czasu gry i niedokończone z jakichkolwiek przyczyn niezależnych od organizatora zawodów, obu klubów, ich piłkarzy oraz kibiców - wówczas spotkanie to należy dokończyć (gdy zostało już rozpoczęte) lub rozegrać od początku (gdy nie zostało rozpoczęte) w najbliższym możliwym terminie, z tym zastrzeżeniem, że w przypadku, gdy przyczyną nie rozegrania lub przerwania spotkania są niekorzystne zjawiska atmosferyczne lub inne okoliczności siły wyższej (awaria światła, zalanie boiska, opady śniegu, itp.) należy, gdy pozwalają na to warunki, spotkanie dokończyć (rozegrać) w dniu następnym przy świetle dziennym.
 2. Do podjęcia decyzji w sprawie dokończenia (rozegrania) meczu upoważniony jest, co do zasady, organ prowadzący dane rozgrywkę. W drodze wyjątku, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej, decyzję w sprawie dokończenia (rozegrania) meczu podejmuje Delegat/Obserwator PZPN na dane spotkanie, ale jedynie w przypadku, gdy przyczyną nierozegrania lub przerwania spotkania są niekorzystne zjawiska atmosferyczne lub inne okoliczności siły wyższej, jak określono w ust. 1 powyżej, a istnieją warunki dla dokończenia (rozegrania) spotkania w dniu następnym przy świetle dziennym.”
 3. Koszty organizacji dokończenia (rozegrania) meczu, w tym koszty zakwaterowania sędziów, obserwatora i delegata PZPN oraz ewentualnego noclegu dla drużyny gości ponosi gospodarz spotkania.
 4. W przypadku podjęcia przez organ prowadzący rozgrywkę decyzji o rozegraniu w nowym terminie zawodów, które nie mogły zostać rozegrane w pierwotnie wyznaczonym terminie z przyczyn określonych w ust. 1 powyżej, dla zawodów rozgrywanych w nowym terminie stosuje się wszystkie zasady określone przepisami PZPN.
 5. W przypadku podjęcia przez organ prowadzący rozgrywkę decyzji o dokończeniu zawodów przerwanych przed upływem regulaminowego czasu gry - zawody dokończane w nowym terminie są rozgrywane przy zachowaniu następujących zasad:
 - a) gra zostaje wznowiona od minuty, w której nastąpiło przerwanie zawodów, z zaliczeniem wyniku uzyskanego do momentu przerwania zawodów,
 - b) zespoły przystępują do dokończania zawodów w składach liczbowych z uwzględnieniem wykluczeń dokonanych w zawodach przerwanych,
 - c) w zawodach dokończanych mogą uczestniczyć wszyscy zawodnicy uprawnieni do gry w danym klubie w terminie dokończania zawodów, poza zawodnikami:
 - którzy opuścili boisko w trakcie przerwanych zawodów w związku z otrzymaniem czerwonej kartki lub w wyniku wymiany,

- którzy nie byli w trakcie zawodów przerwanych zawodnikiem klubu, w którego barwach występują w chwili dokończania zawodów,
 - którzy odbywali w trakcie zawodów przerwanych karę dyskwalifikacji z powodu liczby kartek otrzymanych od początku rozgrywek lub z innych przyczyn.
- d) zawodnik, który od początku rozgrywek do dnia dokończania zawodów, otrzymał liczbę kartek powodujących obowiązek odbycia kary dyskwalifikacji lub na którego nałożono obowiązek odbycia kary dyskwalifikacji z innych przyczyn, nie może odbyć tej kary w dokończonych zawodach”.

II. Zawody weryfikowane jako walkower:

6. Zawody należy zweryfikować jako przegrane 0:3 (0:5 w rozgrywkach Futsalu) na niekorzyść:
- 1) drużyny zawieszanej w prawach członkowskich lub w prawach uczestnictwa w rozgrywkach i zawodach, zgodnie z § 22;
 - 2) drużyny, która z własnej winy nie staje do zawodów lub spóźni się więcej niż 15 minut;
 - 3) drużyny, która nie przygotowała boiska do gry stosownie do postanowień § 6 ust. 3 i 5;
 - 4) drużyny gospodarza, jeżeli nie dostarczy do gry przepisowej piłki lub w razie uszkodzenia nie zastąpi jej w ciągu 10 min inną przepisową piłką;
 - 5) drużyny gospodarza w przypadku, gdy na boisko wtargnie publiczność i nie zostanie usunięta w ciągu 5 minut lub w razie powtórnego jej wtargnięcia;
 - 6) drużyny, która nie zgodzi się na prowadzenie zawodów przez sędziego wyznaczonego zgodnie z przepisami;
 - 7) drużyny, w której brał udział zawodnik nieuprawniony do gry albo potwierdzony lub uprawniony na podstawie przedłożonych przez klub niewiarygodnych dokumentów;
 - 8) drużyny, w której brał udział zawodnik nieuprawniony z tytułu przepisów o opiece lekarskiej, o których mowa w § 24;
 - 9) drużyny, która przed zakończeniem zawodów opuści boisko do gry, lub w której liczba zawodników będzie mniejsza niż 7;
 - 10) drużyny, której zawodnik, członek kierownictwa lub trener, w czasie zawodów czynnie znieważył któregokolwiek z sędziów prowadzących zawody, które z tego powodu zostały przerwane;
 - 11) drużyny, której kibic przed lub w czasie trwania zawodów czynnie znieważył któregokolwiek z sędziów prowadzących zawody, a zawody z tego powodu zostały przerwane;
 - 12) drużyny, której kibice wtargnęli na pole gry i z tego powodu zawody zostały zakończone przez sędziego przed upływem ustalonego czasu gry;
 - 13) drużyny, której zawodnik wykluczony z gry przez sędziego nie opuścił boiska w ciągu 2 minut;
 - 14) drużyny, która nie dostarczy sędziemu protokołu, zawierającego listę zawodników i osób funkcyjnych;
 - 15) drużyny, w składzie której występowało co najmniej 2 zawodników u których stwierdzono pozytywne wyniki badań antydopingowych lub odmówili poddania się badaniom;
 - 16) drużyny, w składzie której brał udział zawodnik powołany na zgrupowanie kadry narodowej, ale w nim nie uczestniczący bez zgody lekarza kadry, również z uwzględnieniem postanowień § 20;
 - 17) drużyny, której kibice, swoim zachowaniem, spowodowali przerwanie meczu i z tego powodu zawody zostały zakończone przez sędziego przed upływem ustalonego czasu gry;
 - 18) drużyny, w której, z winy klubu, w ciągu całego meczu lub jego części wystąpiła mniejsza od wymaganej liczba zawodników młodzieżowych;

- 19) drużyny gospodarza, który nie dokona przedpłaty na pokrycie kosztów delegowania sędziów, obserwatorów i delegatów, a z tego powodu zawody zostaną odwołane - w przypadku jeśli regulamin rozgrywek nakłada na klub obowiązek dokonania takiej opłaty.
7. W przypadku, o którym mowa w § 7 ust. 6 pkt 18, od uznania winy klubu należy odstąpić w sytuacjach losowych w których nie można dokonać wymiany zawodnika młodzieżowego na innego zawodnika młodzieżowego (np. kontuzja po wyczerpaniu limitu wymian) bądź w przypadku, gdy drużyna rozpoczyna bądź kontynuuje grę w pomniejszonym o wymaganą liczbę zawodników młodzieżowych składzie osobowym.
 8. W przypadku naruszenia przepisów przez obie drużyny zostaną one ukarane obustronnym walkowerem.
 9. W przypadku uzyskania przez przeciwnika wyniku korzystniejszego aniżeli walkower – utrzymuje się wynik uzyskany na boisku, z pozbawieniem zdobytych bramek drużyny ukaranej.
 10. Klub ukarany winien być powiadomiony o utracie punktów w ciągu 7 dni od daty podjęcia tej decyzji.
 11. Wszelka działalność na boisku lub poza boiskiem, sprzeczna z zasadami fair play, etyki sportowej i uczciwej rywalizacji, stwierdzona w czasie rozgrywek o mistrzostwo danej klasy rozgrywkowej lub o puchar, przypadki braku sportowej postawy i woli walki o uzyskanie jak najlepszego wyniku – spowoduje, przy uwzględnieniu sprawozdania obserwatora lub innego przedstawiciela PZPN lub ZPN wszczęcie przez właściwy organ prowadzący postępowania dyscyplinarnego i wymierzenie kar określonych w regulaminie dyscyplinarnym PZPN.
 12. W uzasadnionych przypadkach możliwe jest odstępianie od zweryfikowania zawodów jako przegranych 0:3 na niekorzyść drużyny gospodarza z przyczyn wiążących się z naruszeniem zasad bezpieczeństwa i porządku na obiektach piłkarskich.

§ 8

W przypadku, gdy drużyna gości naruszy przepisy § 7 ust. 6 pkt 2 lub 9, organ prowadzący rozgrywki może jej nakazać zwrócenie wydatków poniesionych przez gospodarza oraz odszkodowania za utracony udokumentowany dochód z nieodbytych zawodów.

§ 9

1. Zastrzeżenia dotyczące stanu pola gry mogą być wnoszone do sędziego przed zawodami oraz w ich trakcie. Zastrzeżenia te muszą być przez sędziego zbadane, a w uzasadnionych przypadkach musi on – poprzez kapitana drużyny gospodarzy – wyznaczyć organizatorom czas na usunięcie ewentualnych usterek. Sędzia zawiera w sprawozdaniu z zawodów treść tych zastrzeżeń i wydane zarządzenia, tylko jeśli miało to praktyczne znaczenie (np. opóźnione rozpoczęcie meczu).
2. Protesty dotyczące tożsamości zawodników drużyny przeciwnej mogą być wnoszone – najpóźniej do momentu zakończenia zawodów – przez kapitana drużyny. Sprawdzenia tożsamości zawodników dokonuje sędzia przed zawodami, w czasie przerwy między częściami gry lub po zawodach (zależnie od tego, kiedy wpłynął protest), zawsze w obecności kapitanów obu drużyn (w zawodach drużyn młodzieżowych kapitanowi może towarzyszyć jedna z wpisanych do protokołu osób funkcyjnych). Przekazana przez sędziego kapitanowi informacja o pomocowym sprawdzaniu tożsamości zobowiązuje wskazanych zawodników, uczestniczących w meczu w chwili zgłaszania protestu, do pozostania w miejscu rozgrywania zawodów do pełnej dyspozycji sędziego we wskazanym przez niego miejscu. Jeżeli opinia sędziego dotycząca protestu nie satysfakcjonuje wnoszącego kapitana, sędzia musi umieścić

- w sprawozdaniu z zawodów treść jego protestu, wraz z podpisem wnoszącego kapitana (w zawodach drużyn młodzieżowych – kierownika drużyny).
3. Protesty w sprawie zawodów muszą być dostarczone organowi prowadzącemu rozgrywki w terminie 48 godzin od zakończenia meczu, przy czym kopie protestów powinny być przekazane stronie przeciwnej.
 4. Przed rozpoczęciem zawodów kapitanowie i kierownicy drużyn podpisują protokoły z wypisanymi imionami nazwiskami zawodników zgłoszonych do zawodów oraz osób funkcyjnych zajmujących miejsca w strefie technicznej. Po zakończeniu zawodów kierownicy drużyn podpisują sporządzoną przez sędziego informację (załącznik do sprawozdania) o karach indywidualnych i innych zdarzeniach dyscyplinarnych – bez względu na to, że wnoszą do tych opisów uwagi.
 5. W sprawach dot. weryfikacji meczów oraz przy rozpatrywaniu protestów w sprawie zawodów obowiązuje zasada dwuinstancyjności:
 - 1) w rozgrywkach Ekstraklasy i Pucharu Ekstraklasy pierwszą instancją jest Komisja Ligi Ekstraklasy SA, a drugą instancją Najwyższa Komisja Odwoławcza PZPN;
 - 2) **w rozgrywkach I i II ligi, Pucharu Polski na szczeblu centralnym, Superpucharu, Centralnej Ligi Juniorów U-18, Centralnej Ligi Juniorów U-17, Centralnej Ligi Juniorów U-15, Ekstraligi i I ligi kobiet, Pucharu Polski kobiet na szczeblu centralnym, Centralnej Ligi Juniorek U-17, Centralnej Ligi Juniorek U-15 na szczeblu centralnym, I Polskiej Ligi Futsalu, Halowego Pucharu Polski, Ekstraligi i I ligi Futsalu kobiet pierwszą instancją jest Komisja ds. Rozgrywek i Piłkarstwa Profesjonalnego PZPN, a drugą instancją Najwyższa Komisja Odwoławcza PZPN;**
 - 3) w rozgrywkach III ligi i II ligi kobiet prowadzonych z upoważnienia przez wyznaczone **Wojewódzkie ZPN** pierwszą instancją jest wydział właściwy w sprawie gier i ewidencji danego **Wojewódzkiego ZPN**, a drugą instancją Komisja ds. Rozgrywek i Piłkarstwa Profesjonalnego PZPN;
 - 4) w rozgrywkach innych niż wymienione w pkt 3 prowadzonych przez **Wojewódzkie ZPN** pierwszą instancją jest wydział właściwy w sprawie gier i ewidencji danego **Wojewódzkiego ZPN**, a drugą instancją związkowa komisja odwoławcza;
 - 5) w rozgrywkach młodzieżowych reprezentacji **Wojewódzkich ZPN**, prowadzonych z upoważnienia przez wyznaczone **Wojewódzkie ZPN**, pierwszą instancją jest wydział właściwy w sprawie gier i ewidencji danego **Wojewódzkiego ZPN**, a drugą instancją Komisja ds. Piłkarstwa Amatorskiego i Młodzieżowego PZPN;
 - 6) **w młodzieżowych rozgrywkach piłki nożnej kobiet organizowanych przez Komisję ds. Piłkarstwa Kobiecego PZPN, innych niż wymienione w pkt 2, pierwszą instancją jest Komisja ds. Piłkarstwa Kobiecego PZPN, a drugą instancją Komisja ds. Rozgrywek i Piłkarstwa Profesjonalnego PZPN;**
 - 7) w rozgrywkach Ekstraklasy futsalu pierwszą instancją jest Komisja Ligi Futsal Ekstraklasy, drugą instancją Najwyższa Komisja Odwoławcza PZPN;
 - 8) w młodzieżowych rozgrywkach futsalu organizowanych przez Komisję ds. Futsalu i Piłki Plażowej PZPN, pierwszą instancją jest Komisja ds. Futsalu i Piłki Plażowej PZPN, a drugą instancją Komisja ds. Rozgrywek i Piłkarstwa Profesjonalnego PZPN.
 6. W sprawach dyscyplinarnych stosuje się postanowienia Regulaminu Dyscyplinarnego PZPN we wszystkich rodzajach rozgrywek.
 7. Odwołania od decyzji organów w pierwszej instancji, o których mowa w ust. 5, mogą być wnoszone w terminie 3 dni od daty doręczenia pisemnego uzasadnienia decyzji za pośrednictwem organu, który wydał decyzję.

8. W przypadku nierozstrzygnięcia zastrzeżenia lub protestu w ciągu 1 miesiąca, stronie zainteresowanej służy prawo wniesienia skargi na bezczynność organu pierwszej instancji, składanej bezpośrednio organu do drugiej instancji.
9. Decyzje podjęte w drugiej instancji są ostateczne.
10. W przypadku uwzględnienia protestu kaucja podlega zwrotowi.

§ 10

1. Zawody o mistrzostwo prowadzą sędziowie wyznaczeni przez właściwe organy PZPN lub **Wojewódzkich ZPN**.

2. W rozgrywkach prowadzonych przez Wojewódzki ZPN, dopuszcza się możliwość prowadzenia zawodów przez sędziów klubowych, na zasadach opracowanych przez dany Wojewódzki ZPN.

3. Podczas meczów rozgrywanych w ramach rozgrywek, o których mowa w § 2 ust 1 i 4 oraz w § 2a ust. 1 pkt a), b) i d) może być wykorzystywany system VAR (Video Assistant Referee). Decyzje w zakresie wykorzystania systemu podczas wybranych meczów, każdorazowo podejmuje Departament Rozgrywek Krajowych PZPN.

4. Decyzje podejmowane przez sędziego dotyczące oceny faktów związanych z grą są ostateczne i nie mogą być zmienione.

5. Ewentualne błędy sędziego, w tym ewentualne błędne decyzje podjęte z wykorzystaniem systemu VAR, nie mogą stanowić podstawy do jakichkolwiek roszczeń organizacyjnych i/lub finansowych, w tym w szczególności do żądania powtórzenia meczu.

§ 11

1. Jeżeli żaden z wyznaczonych sędziów związkowych z jakichkolwiek powodów nie stawi się na zawody, kapitan drużyny gospodarzy musi co najmniej na 5 minut przed wyznaczoną godziną rozpoczęcia zawodów zawiadomić o tym kapitana drużyny gości, wzywając go do przedstawienia kandydata do prowadzenia spotkania.
2. Kapitanowie obu drużyn uzgadniają między sobą wybór jednego z kandydatów na sędziego. W przypadku, gdy jeden z kandydatów jest sędzią związkowym, przysługuje mu prawo prowadzenia zawodów. W innych przypadkach o wyborze sędziego decyduje losowanie, przeprowadzone w obecności kapitanów obu drużyn.
3. Fakt wyboru musi być potwierdzony w sprawozdaniu przed rozpoczęciem zawodów własnoręcznymi podpisami kapitanów drużyn. Za dostarczenie prawidłowego sprawozdania z tych zawodów odpowiedzialny jest gospodarz lub organizator zawodów. Sprawozdanie powinno być dostarczone właściwym władzom w określonym terminie.
4. Jeżeli wyznaczony na dane zawody sędzia z jakichkolwiek powodów nie stawi się na nie, nie może ich rozpocząć lub kontynuować, jego funkcję przejmuje:
 - Sędzia Asystent nr 1 – jeśli na zawody wyznaczono dwóch lub trzech sędziów związkowych;
 - Sędzia Techniczny – jeśli na zawody wyznaczono czterech sędziów związkowych (chyba że Kolegium Sędziów zdecyduje inaczej dla danych zawodów);
 - Dodatkowy Sędzia Asystent nr 1 – jeśli na zawody zostali wyznaczeni dodatkowi sędziowie asystenci. Prowadzenie zawodów z jednym sędzią asystentem jest niedopuszczalne.

5. W przypadku niestawienia się jednego ze związkowych sędziów asystentów, kapitan drużyny gospodarzy obowiązany jest przedstawić sędziemu kandydata na sędziego asystenta.
6. Każde zawody wyznaczone jako mistrzowskie lub pucharowe, niezależnie od zaistniałych opóźnień lub niezgodności, muszą być rozegrane jako mistrzowskie lub pucharowe, pod rygorem walkoweru, a jakakolwiek umowa kapitanów drużyn, że rozgrywają je jako towarzyskie, jest nieważna.

§ 12

1. Przed zawodami kierownik drużyny obowiązany jest do wypełnienia protokołu zawierającego skład zespołu, wpisując czytelnie imiona, nazwiska, numery kart i koszulek zawodników. Protokół podpisują kapitan i kierownik drużyny.
2. Zaleca się wpisywanie 18 zawodników do protokołów sędziowskich oraz przydzielenie zawodnikom stałych numerów. Zawodnicy muszą mieć ponumerowane koszulki, zgodnie z zapisem w protokole sędziowskim. W rozgrywkach Ekstraklasy, I i II ligi drużyna winna mieć przygotowaną (na ławce rezerwowych) koszulkę meczową bez numeru – na wypadek konieczności czasowego zastąpienia zniszczonej (niezdatnej do dalszego użycia) koszulki jednego z grających zawodników.
3. W rozgrywkach Ekstraklasy, I ligi, II ligi i Pucharu Polski na szczeblu centralnym, na ławce rezerwowych, **poza nie więcej niż 9 zawodnikami rezerwowymi wpisanymi do protokołu**, może przebywać trener pierwszego zespołu, posiadający licencję oraz spełniający wymogi, o których mowa we właściwych przepisach licencyjnych oraz 6 oficjalnych przedstawicieli klubowych, spośród osób pełniących następujące funkcje:
 - a) Asystent trenera pierwszego zespołu, posiadający licencję oraz spełniający wymogi, o których mowa we właściwych przepisach licencyjnych,
 - b) Lekarz, posiadający licencję PZPN,
 - c) Trener bramkarzy,
 - d) Trener przygotowania fizycznego,
 - e) Drugi asystent trenera,
 - f) Kierownik drużyny,
 - g) Fizjoterapeuta, posiadający odpowiednie uprawnienia,
 - h) Masażysta,
 - i) Drugi masażysta,
 - j) Sprzętowy.

Jeżeli pozwala na to miejsce, drużyna za zgodą sędziego może otrzymać dodatkowe trzy miejsca dla swego sztabu, na których mogą zasiadać wyłącznie osoby wskazane w pkt. a) - j). Jeżeli ławki rezerwowych nie zawierają więcej miejsc siedzących, co do zasady dodatkowe miejsca muszą znaleźć się poza strefą techniczną w odległości przynajmniej pięciu metrów za lub z boku ławek rezerwowych, ale z dostępem do szatni. Imiona i nazwiska wszystkich osób, przebywających na ławce rezerwowych muszą znaleźć się w sprawozdaniu sędziego lub w arkuszu dodatkowym. Do weryfikacji tożsamości i uprawnień wskazanych osób do pełnienia określonej funkcji upoważnieni są delegat meczowy i/lub sędzia techniczny zawodów.

4. W rozgrywkach innych niż wskazane w ust. 3, na ławce rezerwowych, poza 7 zawodnikami rezerwowymi wpisanymi do protokołu, może przebywać 7 oficjalnych przedstawicieli klubowych, w tym trener, asystent trenera, kierownik drużyny, lekarz i masażysta. Nazwiska tych osób winny być wpisane do protokołu.
5. Zawodnik wykluczony z gry nie może przebywać na ławce rezerwowych.

6. Jeżeli drużyna rozpoczyna grę z mniejszą liczbą zawodników niż 11, jednak nie mniejszą niż 7, to skład drużyny może być uzupełniony jedynie zawodnikami, którzy są wpisani do protokołu.
7. Liczbę dopuszczalnych wymian zawodników określają regulaminy poszczególnych rozgrywek, z zastrzeżeniem zasad określonych w Przepisach Gry i Postanowieniach PZPN do Przepisów Gry.
8. Wymiana zawodników powinna być sygnalizowana za pomocą tablic z numerami zawodnika wchodzącego do gry i zawodnika schodzącego z boiska (dotyczy szczebla centralnego).
9. W rozgrywkach futsalu oraz piłki nożnej plażowej kwestie, o których mowa w § 12 ust. 1)-8) będą określone w odrębnych regulaminach wydanych przez organy prowadzące rozgrywki.

§ 13

1. Drużynie gospodarza zawodów należy umożliwić grę przed własną widownią w barwach klubowych. W tym celu gospodarz zawodów w zawiadomieniu o miejscu i terminie zawodów powinien poinformować przeciwnika o strojach, w jakich zamierza wystąpić. Drużyna gości jest zobowiązana uwzględnić otrzymaną informację, przy doborze strojów meczowych.
2. Jeżeli zawodnicy mają przystąpić do zawodów w ubiorach tego samego lub podobnego koloru, drużyna gospodarzy ma obowiązek – na polecenie sędziego – zmienić ubiór. Odpowiedzialność dyscyplinarną za kolizję strojów ponosi drużyna gości (w przypadku prawidłowego powiadomienia, o którym mowa w ust. 1).
3. Jeżeli kolor koszulki bramkarza nie kontrastuje z kolorami koszulek zawodników drużyn – zmiany koszulki musi dokonać bramkarz.

§ 14

1. Każdy klub jest odpowiedzialny za działalność swoich przedstawicieli, zawodników i osób funkcyjnych oraz za utrzymanie porządku i spokoju w obrębie obiektu sportowego przed rozpoczęciem zawodów, w czasie ich trwania i po ich zakończeniu.
2. Zapewnienie porządku i bezpieczeństwa polega na:
 - 1) zapewnieniu pełnej ochrony i poszanowania godności osobistej sędziom, trenerom, działaczom i zawodnikom;
 - 2) wyznaczeniu odpowiedniej liczby porządkowych z opaskami o wyraźnych numerach, którzy mają czuwać nad zachowaniem się publiczności;
 - 3) w przypadku klubu Ekstraklasy, I i II ligi wyznaczeniu kierownika ds. bezpieczeństwa;
 - 4) umieszczeniu przy wejściu na obiekt sportowy na trybunach regulaminu obiektu sportowego zgodnie z wymogami ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych;
 - 5) zapewnieniu odpowiednich warunków do pracy dziennikarzom, sprawozdawcom radiowym i telewizyjnym, fotoreporterom i ich obsłudze technicznej, a także przedstawicielom policji;
 - 6) zapewnieniu odpowiednich miejsc dla osób towarzyszących oficjalnie drużynom, delegatom, obserwatorom oficjalnie skierowanym na zawody oraz innym uprawnionym osobom;
 - 7) zapewnieniu ochrony pojazdów osób, wymienionych w ust. 6.
3. W przypadku rozgrywania meczów Ekstraklasy, I i II ligi na boiskach z nawierzchnią naturalną obowiązują następujące zasady koszenia trawy:
 - w polach karnych - 3 pasy zieleni (równoległe do linii bramkowej), każdy po 5,5 metra szerokości,
 - obszar między linią pola karnego, a linią środkową – 6 pasów zieleni, każdy po 6 metrów szerokości,

- w przypadku boisk krótszych niż 105 metrów, pas przylegający do linii środkowej winien być odpowiednio krótszy (np. na połowie 100-metrowego pola gry powinno być 5 pasów po 6 metrów każdy i 1 pas o szerokości 1 metra).
4. Jeżeli organizator meczu zamierza podlewać murawę przed meczem, winien poinformować o tym drużynę przeciwną i sędziów na przedmeczowym spotkaniu organizacyjnym. Całe boisko winno być podlewane równomiernie, a nie tylko wybrane strefy. Podlewanie może odbywać się tylko w następujących okresach:
- do 60 minut przed meczem,
 - między 10 a 5 minutą przed meczem,
 - w przerwie meczu (maksymalnie 5 minut).
- Sędzia, po konsultacji z wyznaczonym delegatem, ma prawo zmienić powyższe ustalenia.
5. W przypadku meczów rozgrywanych w całości lub częściowo przy sztucznym oświetleniu, sędzia na przedmeczowym spotkaniu organizacyjnym decyduje, kiedy i w jakiej formie ma być włączone to oświetlenie (o ile regulamin danych rozgrywek nie reguluje tej kwestii). Niedopuszczalne jest włączanie sztucznego oświetlenia w czasie gry.

§ 15

1. Organ prowadzący rozgrywki może z własnej inicjatywy lub na prośbę zainteresowanego klubu delegować na zawody swojego przedstawiciela.
2. Pisemne sprawozdanie delegowanego przedstawiciela może stanowić podstawę do podjęcia postępowania dyscyplinarnego.

§ 16

O ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej, stosuje się następujące zasady:

1. Zawody w rozgrywkach mistrzowskich rozgrywane są systemem mecz i rewanż (każda drużyna rozgrywa z pozostałymi dwa spotkania, jedno jako gospodarz, drugie jako gość).
2. W rozgrywkach mistrzowskich wszystkich szczebli i kategorii wiekowych stosuje się następującą punktację: za zwycięstwo drużyna otrzymuje 3 punkty, za mecz nierozstrzygnięty – jeden punkt, a za przegraną – zero punktów.
3. W rozgrywkach kolejność zespołów w tabeli ustala się według liczby zdobytych punktów. W przypadku uzyskania równej liczby punktów przez dwie lub więcej drużyn, o zajętym miejscu decydują:
 - 1) Przy dwóch zespołach:
 - a. liczba zdobytych punktów w spotkaniach między tymi drużynami,
 - b. przy równej liczbie punktów korzystniejsza różnica między zdobytymi i utraconymi bramkami w spotkaniach tych drużyn,
 - c. przy dalszej równości, zgodnie z zasadą, że bramki strzelone na wyjeździe liczone są podwójnie, korzystniejsza różnica między zdobytymi i utraconymi bramkami w spotkaniach tych drużyn,
 - d. przy dalszej równości, korzystniejsza różnica bramek we wszystkich spotkaniach z całego cyklu rozgrywek,
 - e. przy dalszej równości, większa liczba bramek zdobytych we wszystkich spotkaniach z całego cyklu,
 - f. **przy dalszej równości, większa liczba zwycięskich meczów w całym cyklu rozgrywek,**
 - g. **przy dalszej równości, większa liczba zwycięskich meczów na wyjeździe w całym cyklu rozgrywek.**

2) Przy więcej niż dwóch zespołach stosuje się kolejno zasady określone w pkt 1) wyłącznie między zainteresowanymi drużynami.

4. Przed rozpoczęciem rozgrywek właściwy organ prowadzący rozgrywki ogłasza regulamin tych rozgrywek, który nie może być zmieniany w czasie ich trwania.

§ 17

1. Klub zgłaszający się do PZPN rozpoczyna rozgrywki mistrzowskie od najniższej klasy w danym **Wojewódzkim ZPN**.
2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach za zgodą właściwego **Wojewódzkiego ZPN** prowadzącego dane rozgrywki, klub zgłaszający się do PZPN lub zgłaszający do rozgrywek drużynę w kategorii seniorów może rozpocząć rozgrywki mistrzowskie od klasy A, klasy okręgowej lub IV ligi.
3. Zasady określone w ust. 2 nie dotyczą klubów, których drużyna uczestniczyła wcześniej w rozgrywkach w kategorii seniorów, za wyjątkiem zgłoszenia drużyny rezerw.

§ 18

1. W rozgrywkach mistrzowskich w danej klasie rozgrywkowej może brać udział tylko jedna drużyna tego samego klubu.
2. Drużyny rezerwowe klubu uczestniczące w rozgrywkach mistrzowskich niższych klas noszą nazwę klubu z dodatkiem kolejnych cyfr, np.: Orkan II, itp.
3. W rozgrywkach futsalu oraz piłki nożnej plażowej kwestie, o których mowa w § 18 ust. 1-2 będą określone w odrębnych regulaminach wydanych przez organy prowadzące rozgrywki.

§ 19

1. Drużyna klubu, która przed rozpoczęciem lub w czasie trwania rozgrywek mistrzowskich danej klasy zrezygnuje z dalszego uczestnictwa, musi być przesunięta w następnym cyklu rozgrywek niżej o dwie klasy rozgrywkowe.
2. Drużyna klubu, która w trakcie rozgrywek nie rozegra trzech wyznaczonych spotkań z własnej winy, zostanie automatycznie i niezależnie od sankcji finansowych przesunięta niżej o dwie klasy rozgrywkowe bez względu na liczbę zdobytych punktów.
3. Weryfikacje spotkań tych drużyn przeprowadza się następująco:
 - a. w przypadku rozegrania mniej niż 50% spotkań należy anulować wyniki dotychczasowych meczów,
 - b. w przypadku rozegrania 50% lub więcej spotkań zalicza się do punktacji wyniki uzyskane na boisku, natomiast w pozostałych przyznaje się walkowery dla przeciwnika.
4. W przypadku zawodów rozgrywanych na zasadzie dwumeczu (mecz i rewanż), rezygnacja z udziału w jednym meczu oznacza rezygnację z udziału w dwumeczu.

§ 20

1.O ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej, powołanie do pierwszej reprezentacji, reprezentacji młodzieżowej bądź na mecze eliminacyjne i turniej finałowy juniorów U-17 i U-19, a także na zgrupowania poprzedzające ww. imprezy, co najmniej trzech zawodników jednego klubu bądź co najmniej dwóch zawodników młodzieżowców uprawnionych do gry w klubie do rozgrywek seniorów, w których odrębne przepisy związkowe wprowadzają obowiązek udziału w meczach takich zawodników, może stanowić podstawę do złożenia przez zainteresowany klub wniosku o przełożenie terminu zawodów na inny, wyznaczony

z urzędu przez organ prowadzący rozgrywki. Organ prowadzący rozgrywki przy podejmowaniu decyzji uwzględnia właściwe przepisy oraz terminy FIFA w tym zakresie.

2. Zawodnik powołany do jednego z zespołów, o których mowa w ustępie 1 lub na zgrupowanie kadry tych zespołów, zobowiązany jest do stawienia się w ustalonym czasie na zgrupowanie.
3. Klub, z którego zawodnik został powołany do kadry, nie jest uprawniony do podejmowania decyzji o zwolnieniu zawodnika ze zgrupowania kadry.
4. W przypadku, gdy zawodnik jest kontuzjowany, a może chodzić, zobowiązany jest do stawienia się na miejsce zbiórki, a o dalszym ewentualnym zwolnieniu zadecyduje lekarz kadry.
5. Zawodnik, który na skutek kontuzji lub choroby nie może stawić się na wezwanie PZPN, zobowiązany jest do przedstawienia zaświadczenia lekarskiego, wydanego przez lekarza klubowego. O zwolnieniu zadecyduje lekarz kadry.
6. **Zawodnik powołany na zgrupowanie reprezentacji narodowych, o których mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, ale w nich nieuczestniczący bez zgody PZPN lub lekarza kadry, nie jest uprawniony do udziału w najbliższych zawodach mistrzowskich i pucharowych.**

§ 21

1. Kluby są zobowiązane uzyskać zgodę organów prowadzących rozgrywki na udział w międzynarodowych spotkaniach w okresie trwania rozgrywek mistrzowskich i/lub pucharowych. Bez zgody organu prowadzącego rozgrywki kluby nie mogą uczestniczyć w jakichkolwiek towarzyskich spotkaniach międzynarodowych, jeżeli kolidują one z terminami spotkań mistrzowskich i/lub pucharowych.
2. Kluby mogą występować do organu prowadzącego rozgrywki o zmianę terminów spotkań mistrzowskich i pucharowych kolidujących z oficjalnymi międzynarodowymi imprezami piłkarskimi.

§ 22

1. Kluby zawieszone w prawach członkowskich lub w prawach uczestnictwa w rozgrywkach i zawodach nie mogą brać udziału w żadnych spotkaniach piłki nożnej, a rozgrywanie spotkań z ich drużynami będzie karane.
2. Spotkania mistrzowskie wyznaczone w okresowym zawieszeniu klubu należy zweryfikować jako walkowery dla przeciwnika, natomiast w przypadku zawieszenia klubu do końca rozgrywek obowiązuje stosowanie zasad § 19 ust.3.

OPIEKA ZDROWOTNA

§ 23

1. Zawodnicy którzy nie ukończyli 23 roku życia, są zobowiązani do uzyskania orzeczenia lekarskiego o stanie zdrowia umożliwiającym bezpieczny udział we współzawodnictwie, przy czym odpowiednie orzeczenie może być wydane przez:
 - a) lekarza podstawowej opieki zdrowotnej;
 - b) lekarza specjalistę w dziedzinie medycyny sportowej w tym lekarza posiadającego certyfikat ukończenia kursu wprowadzającego do specjalizacji w dziedzinie medycyny sportowej.
2. Zawodnicy uczestniczący w rozgrywkach Ekstraklasy, I ligi i II ligi oraz zawodnicy profesjonalni, którzy ukończyli 23 rok życia, uczestniczący w rozgrywkach III ligi lub pozostałych klas rozgrywkowych są zobowiązani do uzyskania orzeczenia lekarza

- specjalisty w dziedzinie medycyny sportowej o stanie zdrowia umożliwiającym bezpieczny udział we współzawodnictwie sportowym.
3. Zawodnicy amatorzy, którzy ukończyli 23 rok życia, uczestniczący w rozgrywkach III ligi lub pozostałych klas rozgrywkowych są zobowiązani do złożenia w klubie, każdorazowo w nowym sezonie rozgrywkowym, oświadczenia o braku przeciwwskazań zdrowotnych uniemożliwiających bezpieczny udział we współzawodnictwie sportowym.
 4. Niezależnie od postanowień ust. 3, klub III ligi lub pozostałych klas rozgrywkowych może zobowiązać zawodnika amatora do złożenia orzeczenia lekarza specjalisty w dziedzinie medycyny sportowej o stanie zdrowia umożliwiającym bezpieczny udział we współzawodnictwie sportowym.
 5. Szczegółowe zasady, zakres, tryb i uprawnienia do wydawania orzeczeń oraz przeprowadzania badań określają:
 - rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 lipca 2016 roku w sprawie kwalifikacji lekarzy uprawnionych do wydawania zawodnikom orzeczeń lekarskich o stanie zdrowia oraz zakresu i częstotliwości wymaganych badań lekarskich niezbędnych do uzyskania tych orzeczeń (z późn. zm.);
 - rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu orzekania o zdolności do uprawiania danego sportu przez dzieci i młodzież do ukończenia 21 roku życia oraz przez zawodników pomiędzy 21, a 23 rokiem życia (z późn. zm.).

§ 24

1. Orzeczenie lekarskie, o którym mowa w § 23 jest ważne przez okres nie dłuższy niż dwanaście miesięcy od daty wydania. Termin ważności orzeczenia kończy się z upływem dnia, który datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było – w ostatnim dniu tego miesiąca (przykład: jeżeli orzeczenie zostało wydane 15 marca, to jest ono ważne do 15 marca następnego roku, do godz. 23:59,59; jeżeli orzeczenie wydano 29 lutego to jest ono ważne do 28 lutego następnego roku do godz. 23:59,59).
2. W przypadku, gdy regulaminy poszczególnych rozgrywek nie stanowią inaczej, fakt posiadania przez zawodnika orzeczenia o którym mowa w § 23 ust. 1 i 2 lub oświadczenia o którym mowa w § 23 ust. 3 potwierdza, przed rozpoczęciem zawodów, kierownik lub trener drużyny.

§ 25

1. Upoważnieni przez PZPN i **Wojewódzkie ZPN** lekarze mogą uczestniczyć w badaniach próbki B testu antydopingowego przeprowadzanego w Zakładzie Badań Antydopingowych Instytutu Sportu.
2. Kluby Ekstraklasy, I i II ligi mają obowiązek posiadać stałego lekarza klubowego, zgodnie z właściwymi przepisami licencyjnymi PZPN.
3. Gospodarze zawodów są obowiązani do zapewnienia obecności podczas całego meczu przedstawiciela służby zdrowia według następujących zasad:
 - a) lekarza z licencją PZPN – na zawodach Ekstraklasy, I i II ligi,
 - b) lekarza lub ratownika medycznego – na zawodach III ligi,
 - c) lekarza, ratownika medycznego lub innej osoby posiadającej uprawnienia w zakresie udzielania pierwszej pomocy medycznej w tym legitymującej się ukończeniem kursu opieki przedmedycznej – w pozostałych klasach rozgrywkowych.
4. Gospodarze zawodów mają obowiązek posiadania na obiekcie sportowym przenośnej apteczki, noszy i kocy, umożliwiających udzielenia pierwszej pomocy lekarskiej.

5. Gospodarze zawodów są obowiązani zapewnić odpowiedni środek lokomocji, jeżeli zaistnieje konieczność odwiezienia do szpitala zawodnika lub innej osoby.

§ 26

1. Zawodnikom przysługuje prawo do ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków wynikłych na skutek uprawiania sportu piłki nożnej.
2. Obowiązek ubezpieczenia zawodnika, o którym mowa w ust. 1 spoczywa na klubie, który zawodnik reprezentuje w meczach rozgrywanych przez drużynę tego klubu. Odpowiednio, obowiązek ubezpieczenia zawodnika, o którym mowa w ust 1 spoczywa na właściwym **Wojewódzkim ZPN**, który zawodnik reprezentuje w meczach rozgrywanych przez reprezentację tego **Wojewódzkiego ZPN**.
3. PZPN i **Wojewódzkie ZPN** nie ponoszą odpowiedzialności za wypadki zaistniałe przed, w czasie i po zawodach organizowanych przez kluby.

PRZEPISY FINANSOWE

§ 27

1. Wszystkie umowy między członkami PZPN, w szczególności dotyczące zmiany przynależności klubowej zawodników wszystkich kategorii wiekowych, muszą być zawierane w postaci pisemnego dokumentu podpisanego przez statutowych przedstawicieli obu stron, ujawnionych we właściwych rejestrach sądowych.
2. Umowy, o których mowa w ust. 1 nie mogą być sprzeczne z przepisami państwowymi i związkowymi, obowiązującymi członków PZPN.

§ 28

Rozgrywki mistrzowskie i pucharowe prowadzone są według następujących zasad finansowych:

1. W rozgrywkach dwurundowych (mecz i rewanż) gospodarz pokrywa pełne koszty organizacji spotkania, a drużyna przeciwnika – koszty uczestnictwa w meczu.
2. W przypadku rozgrywania jednego meczu, kluby rozliczają całość kosztów i dochodów, uczestnicząc solidarnie w zyskach lub stratach, z uwzględnieniem następujących zasad naliczania kosztów:
 - 1) w koszty organizacji spotkania nie mogą wchodzić wydatki związane z korzystaniem z obiektu sportowego, jeżeli mecz odbywa się na boisku jednej z tych drużyn,
 - 2) wydatki związane z uczestnictwem w spotkaniu przysługują jedynie klubom, które mają siedzibę poza miejscem zawodów; koszty uczestnictwa mogą obejmować tylko wydatki za przejazdy oraz zakwaterowanie i wyżywienie w danej miejscowości, według obowiązujących przepisów.
3. Wszelkie odstępstwa od postanowień, określonych w ust. 1 i 2 są dopuszczalne za zgodą organu prowadzącego rozgrywki na podstawie pisemnego porozumienia zawartego między zainteresowanymi klubami.

§ 29

W przypadku gdy wyznaczone lub uzgodnione spotkanie nie odbędzie się, względnie mecz zostanie przerwany przed upływem czasu gry, zobowiązanie finansowe klubów ustala się w następujący sposób:

1. Zainteresowane kluby nie mogą wzajemnie rościć pretensji finansowych, jeśli przyczyna była od nich niezależna (katastrofy, klęski żywiołowe, itp.). Decyzja odnośnie zakwalifikowania przyczyny należy do organów prowadzących rozgrywki.
2. Gospodarz spotkania ma prawo żądania zwrotu poniesionych kosztów organizacji spotkania, jeśli winę ponosi drużyna przeciwnika.
3. Drużynie przyjezdnej przysługuje zwrot poniesionych kosztów jeśli winę ponosi gospodarz spotkania.

§ 30

W sprawach dotyczących kosztów poniesionych w zakresie nierozgranych zawodów o których mowa w § 29 rozstrzygają organy prowadzące rozgrywki.

§ 31

1. **Wynikające z niniejszej uchwały uprawnienia Wojewódzkich ZPN nie mogą być przekazane innym podmiotom, z uwzględnieniem postanowień Uchwały nr IV/62 z dnia 24 kwietnia 2019 roku Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej w sprawie podmiotów upoważnionych do prowadzenia rozgrywek piłkarskich na terenie Wojewódzkich Związków Piłki Nożnej.**
2. Postanowienia ust. 1 stosuje się odpowiednio w stosunku do organów prowadzących rozgrywki piłki nożnej kobiet, futsalu oraz piłki nożnej plażowej.

§ 32

Prawo interpretacji niniejszej Uchwały przysługuje Zarządowi PZPN.

§ 33

Traci moc uchwała Zarządu PZPN z 29 września 2000 roku „Przepisy w sprawie organizacji rozgrywek w piłkę nożną”

§ 34

Niniejsze przepisy stosuje się odpowiednio do wszystkich rozgrywek, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

§ 35

Niniejsza Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Prezes PZPN Zbigniew Boniek